

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 30.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 40 oyru á
1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 5. august 1944.

Bladid verður bilagt á posthúsinum, og
kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárið

18. árg.

Ólavssøkan 1944

Ólavssøkan dregur fólk til sín enn sum fyrr. Skip og bátar sigla til Havnar lagin av fólki, fløggini veittra, og tey komandi eru hátíðarkeidd og í hátíðarhuga. Gøturnar bogna av mannagjøgvum, streymar fara oman og niðan, kenningar hittast og handatakast.

Í ár sum farin ár er tað ítrótturin, ið hevur valdið. Longu Ólavssøkaftan fara ítróttarfólkini skruðgongu gjøgnum Havnargøtur. Langt lið av ljóskleddum ungum monnum og kvinnum og hornblásarafylgju á odda. Møgurnar ota seg aftaná, tyrpast á gøtulíðunum og royna at skunda sær at vera fyrri at fáa eygu á gonguna. Slikar gongur seta lit á gøtumyndina og skapa eitt hátíðarlag, tær eru prýðulig »dekoratión«, ein loyvir sær bara at halda, at ung-fólkini kundu verið meiri fæst í líðunum, meiri stinnbar og »appel« í gongulagnum.

Høvudsítrótturin mundi sum onnur ár vera kappróðurin. Einkí kann sum róður hava sett eld og liv í Føroyingin, tað er ein kapping, sum frá fyrndartíð hevur hugtikið. Øll vita, at óvitarnir í Føroyum kundu fara saman at berjast um bátar, og vaksni menn fóru at skifta orð ið gjørdust so hress, at eisini teir vóru um at fara til hendurs. Báturin, sum tú og tui áttu part í, var elskaður og vardu sum gentan ella vívið, hann bar í dygdum fram um allar aðrar og sakaleysur slapp eingin at lasta hann. Og hesin tokki man eisini geva seg til kennar á einari kappróðrastevnu í okkara tíð, hóast síðmenningin kanska er so sterk, at eingin har fer til hendurs. Til einkí verður møtt so fjølment, hver tangi er avtakin, øll starandi út á sjógv, hadani kappróðrabátarnir koma frá. Tað var bara tað, at meiri stórir bátar skuldu komið, meiri av gomlum útróðrabátum, 8-mannafer og 10-mannafer, ið nú hava lagt upp, men sum henda dag kundu sloppað á flot aftur og givið fólki eitt minni aftur um eina farna tíð í menningar- og vinnusegu okkara. Helst so víðar sum gjørligt.

Men ítróttirnir eru so nógvir, at

eingin, uttan hann, ið er ein sonn ítróttarsál fer stundir at siggja allar. Fótbolesleikir, hondbólesleikir, kappfríðing o. s. fr. Vit hugsa tó einaferð at kaga niðan í Gundadal, og tað ber so til, at tá er dystur millum Tvøroyramenn og Havnarmenn. Hann hevur »traditión«, og hann plægdi at seta liv í áskodrararnar. Gamal stríðshugur plægdi at liva millum hesi plássini, og tað gevur seg til kennar í spælinum. Men tíverri, vit vóru svikin hesa ferð. Spælið var vakurt og reint, kvikligt og fimligt, men hin gamli andin saknaðist, hesir ungu høvdu ikki tað blóð í sær sum teir gomlu. Teir, sum verið høvdu til leikin millum Klaksvíkingar og Havnarmenn, hildu hann roynast betur.

Ítrótturin hevði sum sagt høvdsessin á Ólavssøkuskránni, men annað var eisini upp í millum.

Sjálvur dagurin byrjaði sum vanligt við guðstænastu, alferoysk, góð og hátíðarlig, og kirkjan stúgvandi full av fólki. Ein saknaði bara landsins tingmenn við embætismonnum og prestum í hátíðarligum fylgju at fara undan í kirkjuna og úr kirkjunni, tað ið eisini presturin í prædikuni nerti víði. Tað kundi ein hildið var tað rikasta og mest áhugverda í Ólavssøkuni, og tað munnu vera mong ið seta fram bæði sum ynski og krav, at hesin gamli skikkur at seta tingið Ólavssøkudag, verður uppafturtikin, hóast so tingið verður slitið aftaná henda fundin og samlast aftur til vanliga tingsetu. Og kravt verður eisini, at tingmenn henda dagin eiga mætuskyldu og ganga við í skruðgonguni. Tá kemur fram, at dagurin er okkum ein kirkjudagur og ein tjóddagur, og at ting okkara eisini hevur andalig mál at rækja og fremja.

Beinavegin úr kirkjunni høvdu ungmannafeløgini skruðgongu.

Men og kvinnur við fløggum og merkjum felaganna. Eisini litfagurt og »dekorativt«. Merkinu ymis. Smæin terna og fríðarlig tjeldur og so eitt við krýndari leyvu, eitt satt hernaðartekin. Byrjaði at syngja flaggangin: «Sjá tú bláan sum loftið. . . .» Men okkum fyltust, hann dovnadi burtur; tað var sum gongufólkið ikki hevði dirvið at taka undir, og so hvarv ljóðið altfyri eitt. Steðgað var uttan fyri Tinghúsið, har røður vórðu hildnar: H. A. Djurhuus, Poul Petersen og Páll Patursson vóru røðarar. H. A. Djurhuus hevur gávurnar, og hann manaði

søgumínini fram. Vit halda, at kenslur eiga at verða kveiktar slikar stundir, og vit eru kanska ikki enn vordin so moldbundin og jarðfæst, at vit ikki kenna okkum kenslurærd at verða flutt á Stikla-staðir og finna aftur alt tað, ið vevur seg um hátíðina og leggur stæðið undir hana. Prútt lið at leita til í báðum fylkingum: Kálvur Árnason og Tórus Hundur og sangarin norðan úr Íslandi, Tormóður Kolbrúnarskald, sum fylgdi Ólavi kongi í deyðan og fall við sang í tungu. — Poul Petersen talaði um ítróttin, og Páll Patursson um tann týðning kvinnan hevur í samfelaginum.

Tá ið sagt verður eitt sindur um hesa Ólavssøku má ikki verða gloymt at nevna Studentakabarettina, sum nú fólk eru farin at kunnast við og vita hoyrir til. Tað má sigast, at hesir ungu menn, ið standa fyrri hesi skemtan, sýna frálíkt hegni bæði viðvíkjandi tí at leita fram evni, skapa tey til og bera tey fram. Rímuni vóru framsegð við rættum lagi uttan ov miklar keipur, og hesir smáu leikirnir stuttleikaðu fólki serliga. Vert at nevna burtur úr er t. d. landsnevndarfundurin, har leitað verður eftir teirri horvnu 1½ milli-ónini, og úrslitið av leitanini er so ringt, at maðurin, ið ábyrgdina hevur, vil fáa ilt, og hinir mugu geva honum vatn.

Tann gamla Ólavssøkan var ein fundardagur, tá hevði gjørdist so frálíkt at samlast og viðgera hesi og hasi mál. Vit minnst kanska prestafundin í »Barbaru«. Fundir verða eisini hildnir nú, serliga eru tað teir religiøsu fundirnir, ið eru flestir, bæði hjá hesum og hasum trúðarfelagnum. Einum loyvist at siga eitt viðvíkjandi hesum fundum, at tað tykist so lógið fyrri fólk, sum hava í hvussu er annað beinið í eini gamlari tíð og síðmenning at hoyra og siggja slikar fundir verða hildnar á stæðum, har allur larmur og gangur fer fram, mannastreymurin í ymisiskum skapi rennur gjøgnum gøturnar, og hugurin hjá áhoyrarum og luttakarum skifta frá gudilígari røðu og so til hetta skiftandi, streymandi gøtubilatið. Føroyingurin var vandur við stílnað og fríð í guðstænastum og gudilígum samkomum. Heima í lestrinum var kvirt, og í kirkjutíðini vóru ljóðini tagnað í bygdini.

Tað síðsta, ein sær av Ólavssøk-

TÍÐINDI

50 ár.

Sunnudagin hin 13. august fyllir okkara partamaður arbeiðsmaður Poul Marius Krossstein, Klakksvík, 50 ár.

70 ár.

Iggjár vart Edvard Bjerentsen, skó-smíður, Tórshavn, 70 ár.

Fiskasalan:

»Leivnr Øssursson«, 5200 kurvar, meginparturin uppsi, ið hevði ongan pris á marknadinum, tí tað var ov neyv av honum, fekk um leið 5200 pd. við oljuni, Fagranes 2900 pd., Álaker 1100 pd., Irex 2500 pd., Sjöleovan 2527 pd., Stanley 1100 pd., Keldan 1820 pd., Mazeppa 3000 pd., Agnas Louise 1300 pd., Keflavík 2350 pd., Pilot 3700 pd., Gunhild 1900 pd., Vidoy 3000 pd., Maritana 4700 pd., Elisabeth 3000 pd., Grenanes 1600 pd., Godthaab 3200 pd., Pole 2300 pd., Ester 3800 pd., Vágoyggin 3200 pd., Fimm Systrar 3800 pd., Silverspray 3300 pd., Mary Margreth 3700 pd., Marshall 4200 pd., Acorn 2600 pd., Thor 2800 pd., Lt. Vidrines 160 pd., Royndin 2400 pd., Albert um 6300.

Útróðurin

hevur verið at kalla eingin í Suduroynni.

Úrslitið av Ólavssøkukappingini:

Kappróður. Av kvinnubátum (gamlir) vann Vestursskúlið, rógvin av Toftagøtu. Í øðrum líði av nýggjum kvinnubátum var Slíðið við yvirlutan, rógvin av gentum frá landssjúkrahúsinum. Av 4-mannaferum vann smádreingabaturin Remulus úr Nólsoy. Hesir bátar róðu 1100 metrar.

2400 metrar róðu fyrst 3 6-mannafer og vann Tarvurin úr Nólsoy. Tá ið tað bara var eitt 8-mannafer róði tað við 4 10-mannaferum. Vestmenningar vann.

Kappfríðing. 18 ross luttøka. Ryssan hjá Jakupi Jensen keypmanni. Madurin Madurin á rossinum var Jens Jacobsen.

Fótbóltsdystur. H. b. vann við 2-1 í leiknum móti T. b. Í dystinum millum K. Í. og B. 36 vann E. Í. við 2-0. Eitt bretskt lið leikadi móti Býlidiinum. Býlidið vann við 6-5.

Togtogan. Har royndu skótarnir kreftur móti fimleikarum í Havn. Í fyrsta umgangi vunnu skótar, í øðrum umgangi fimleikarar og í seinasta aftur skótar.

uni, eru skundismikil fólk, sum heilsast og fara hastandi við kuffertum og bátar og skip, sum fara frá aftur bryggjunni lagin av fólki.

Ólavssøkuvitjandi.

KIOSKIN Á VAGLINUM

TLF. 224.

Bløð (nýtt frá úrheiminum og innangjøggja) hava vit sum vant.

Sigarir og nøgv sløg av sigarettum.

Vit hava fingid nakad av lummalyktum við 2 battarum og peru í, klárar til brúks. Vegna pappirstrot kunnu bygdaðrar ikki avgreidast

Virdingarmest
J. Danielsen.